

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра музичної україністики та народно-інструментального
мистецтва**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ
ШКОЛІ**

**Освітня програма: «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»
Другого (магістерського) рівня**

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.**

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
Освітня програма	Музичне мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	основна (нормативна навчальна дисципліна)
Курс / семестр	1 курс, I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro
2. Опис дисципліни	
<p>Мета та цілі курсу.</p> <p>Метою вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є пізнання її методологічного підґрунтя і наукових підходів у визначенні основних категорій, об'єкта, предмета й завдань, пріоритетних тенденцій розвитку цієї дисципліни, зв'язків з іншими дисциплінами, принципами та методами викладання фахових дисциплін у вищій школі як запоруки творчого застосування отриманих відомостей у професійній діяльності.</p> <p>Завдання дисципліни полягають у теоретичному осмисленні історичного досвіду формування системи вищої музичної освіти та ознайомленні з її найпродуктивнішими методиками; в умінні тлумачити дидактичні принципи цілісного музично-педагогічного процесу й ті, що розкривають резерви музичної педагогіки на індивідуальних заняттях із навчання гри на музичному інструменті (бандура, цимбали, скрипка, гітара, домра, баян, акордеон, сопілка), з диригування оркестром народних інструментів; в умінні застосовувати методи продуктивної виховної взаємодії та методи музичного навчання у професійній діяльності, скласти програму професійно-педагогічного самовдосконалення викладача ЗВО.</p>	

Компетентності

У результаті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті, вокалу, диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

3. Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
1. Структура і зміст курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі»	Охарактеризувати мету, завдання, предмет та об'єкт «Методики викладання фахових дисциплін у вищій школі». Розкрити міждисциплінарні зв'язки з іншими дисциплінами.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
2. Методика підготовки і читання лекції.	Назвати пункти плану лекції. Охарактеризувати мету, функції, види лекції.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень
3. Семінарське заняття, методика його підготовки і проведення.	Розкрити основні ознаки семінарського заняття, особливості його організації, методики підготовки і проведення. Охарактеризувати функції, види	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень

	семінарських занять.	
4. Методичні основи підготовки і проведення індивідуальних занять.	З'ясувати важливі поняття, що характеризують індивідуальні заняття у вищій школі, принципи їх організації, методики підготовки і проведення. Розкрити форми, види індивідуальних навчальних занять.	Письмові та усні відповіді
5. Педагогічно-асистентська практика як засіб удосконалення професійної підготовки магістрів.	Скласти план індивідуального заняття, лекції та семінарського заняття, їх методичні розробки із застосуванням сучасних технологій музичного виховання (дисципліна - на вибір). Проаналізувати свої успіхи і невдачі під час проходження педагогічно-асистентської практики й, виходячи з висновків, окреслити програму самовдосконалення педагогічної творчості.	Письмові та усні відповіді
6. Викладач закладу вищої освіти.	Охарактеризувати основні інструменти впливу викладача на студента. Розкрити зміст наукової, навчальної, методичної, організаційної та виховної діяльності викладача вищої школи. З'ясувати який основний документ визначає права і обов'язки викладача вищого навчального закладу?	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень
7. Робота викладача ЗВО над репертуаром з фаху.	Проаналізувати принципи підбору репертуару. Розглянути педагогічні завдання під час складання індивідуального плану студента. Охарактеризувати окремі аспекти роботи над технічними та художніми деталями твору.	Письмові та усні відповіді
8. Інтерпретація музичного твору з фаху.	Розкрити музично-технічні завдання, направлені на розкриття художнього образу. Проаналізувати особливості твору: стиль, зміст, форма, програмність, темп, ритмічна організація, дотримання авторського тексту, співвідношення традицій і новацій, точне розшифрування нотного тексту.	Письмові та усні відповіді
9. Виховання музиканта-виконавця у ЗВО.	З'ясувати специфіку концертної діяльності виконавців на народних інструментах, традиції музикування за інструментом, володіння концертним репертуаром.	Письмові та усні відповіді
10. Методика визначення оцінки виконавського рівня студента ЗВО.	Охарактеризувати критерії оцінювання виконуваних творів під час семестрового контролю (залік, іспит), державної атестації студентів.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	20
Практичне заняття	20
Самостійна робота	6
Індивідуальне завдання	4
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу 1 курс I семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2						20
Практичні з-тя			4			4			4			4		4		20
Самостійна р-та											3		3			6
Індивідуальні завдання													2		2	4
Залік /Екзамен															50	50
Всього за тиж-нь	2	2	6	2	2	6	2	2	6	2	3	4	5	4	52	100

6. Ресурсне забезпечення

<p>Матеріально-технічне забезпечення Навчальний корпус Навчально-наукового центру інституту мистецтв (вул. Української Перемоги, 34 корп. А), Музичне відділення (вул. Т. Цьоклера, 9)</p>	<p>Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше Ноутбук (1 шт.), звуковідтворювальна техніка (1 шт.), відеопроєктор (1 шт.)</p>
<p>Література</p> <p>1. Автомонов П.П. Дидактика вищої школи: Підручник. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2008. 36 с.</p> <p>2. Бех І.Д. Виховання особистості: сходження до духовності. Київ : Либідь, 200272 с.</p>	

3. Вишневецький О. І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посібник для майбутніх аспірантів вищих навч. закл.. Дрогобич: Коло, 2003. 180 с.
4. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для майбутніх аспірантів магістратури. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
5. Гончаренко С. С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник. К.: Освіта України, 2010. 180 с.
6. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне : Волинські обереги, 2012. 192 с.
7. Збігли І., Пасічняк Л. Цикл п'єс «Альбом для дітей та юнацтва» В.Власова: методичний аспект // Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття: зб. матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 22-23 квітня 2020 р. Мукачєво : МДУ, 2020. 247 с. С. 95-98.
8. Івасюк Д.О., Пасічняк Л.М. Сценічне виконання як завершальний етап роботи баяніста, акордеоніста над твором // Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 14-15 квітня 2021 р. Мукачєво : МДУ, 2021. 192 с. С. 78-81.
9. Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу. Матеріали наук.-практ. конф. Харк. держ. акад. культури / під ред. проф. В. М. Шейка, проф. М. В. Дяченка, канд. пед. наук С. В. Сищенко. Харків, 2005. 236 с.
10. Коробов Є.Т. Професійна педагогіка. Сутність процесу розуміння навчальної інформації. Ч. I, II: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2007. 52 с.
11. Лобач О.О. Теорія і методика викладання музичних дисциплін у вищих закладах освіти та спеціальних навчальних закладах: Програма курсу до навчального плану підготовки магістрів із спеціальності 8.010103 – «Педагогіка і методика середньої освіти. Музика». Полтава, 2007. 23 с.
12. Мурафа В.Д., Пасічняк Л.М. Форми, види, прийоми та способи самостійної роботи з предмета «фах» (баян, акордеон) у вищій школі // Мистецька освіта в європейському соціокультурному просторі ХХІ століття: зб. матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, Мукачєво, 14-15 квітня 2021 р. Мукачєво : МДУ, 2021. 192 с. С. 103-105.
13. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 151 с.
14. Олексюк О. М., Бондаренко Л. А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. Київ : Київський у-т ім. Б. Грінченка, 2018. 112 с.
15. Пасічняк Л.М. Науково-методологічні засади української академічної школи народно-інструментального мистецтва // X-а Міжнародна науково-практична конференція “Народно-інструментальне мистецтво на зламі ХХ–ХХІ століть” (ДДПУ ім. І.Франка, 2 грудня 2016 р., м.Дрогобич): Збірник матеріалів та

тез / Редактори-упорядники А.Душний, Б.Пиц. Дрогобич : Посвіт, 2016. С. 65-67.

16. Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти : підручник. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

17. Щербіна І. В. Методика розробки програми дисциплін мистецької спеціалізації при рейтинговому оцінюванні успішності студентів: доповідь. Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу: Матеріали наук.-практ. конф. Харк. держ. акад. культури: Під ред. проф. В.М. Шейка, проф. М.В. Дяченка, канд. пед. наук С. В. Сищенко. Харків, 2005. С. 161-162.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва; вул. Української Перемоги 34а м. Івано-Франківськ; кабінет 405; тел: +38(0342)52-34-29; https://kmunim.pnu.edu.ua/
Викладач	Кандидат мистецтвознавства, доцент Пасічняк Лілія Михайлівна
Контактна інформація викладача	lilia.pasichniak@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <p>Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування;</p> <p>Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;</p> <p>Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію;</p> <p>Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»;</p> <p>Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової</p>
--------------------------	---

	редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційних курсів.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості. https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vyvchennia_nove.pdf
Додаткові бали	Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять та індивідуальних занять.
Неформальна освіта	Неформальна освіта регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf Рекомендовані платформи: Платформа Coursera for Campus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA

Викладач:

Пасічняк Лілія Михайлівна

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
Освітня програма	Музичне мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна (нормативна навчальна дисципліна)
Курс / семестр	1 курс, I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу.

Метою вивчення курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є всебічне вивчення студентами вищої школи використання педагогічних знань та методів у розв'язанні практичних завдань викладання фахових дисциплін; ознайомлення з педагогічними та виконавськими принципами найбільш відомих представників виконавських шкіл гри на оркестрових інструментах (струнних, духових та ударних), тобто цілісно простежити набутий досвід, накопичений у галузі інструментально-виконавського мистецтва, його місце у світовій музичній культурі та визначити в усіх розділах навчального курсу його національну специфіку.

Основними завданнями курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є:

- знання основних етапів становлення та розвитку інструментально-виконавського мистецтва країн Європи;
- оволодіння майбутніми викладачами комплексом практичних і теоретичних знань стосовно навчальних технологій;

- ознайомлення з найбільш відомими європейськими школами струнного, духового та ударного виконавства;
- напрацювання комплексу методів, підходів щодо викладання низки спеціалізованих навчальних дисциплін.

Компетентності.

У результаті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті, вокалу, диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Виконавський апарат музиканта	Розкрити понятійний апарат даної дисципліни, враховуючи фізіологічні особливості виконавця.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
2	Психофізіологія виконавства та її значення у роботі виконавського апарату музиканта	Охарактеризувати анатомічні та психофізіологічні особливості виконавця.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
3	Фізіологічні особливості дихання в процесі гри на оркестрових інструментах.	Охарактеризувати важливість застосування виконавського дихання в процесі гри на оркестрових інструментах.	Письмові та усні відповіді
4	Типи виконавського дихання та їх практичне застосування	Виявити розуміння кожного із типів дихання в момент застосування їх у процесі гри на оркестрових інструментах.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
5	Звукоутворення на язичкових інструментах.	Проаналізувати групу лобіальних інструментів на предмет застосування в оркестровій музиці.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
6	Особливості роботи над якістю тембру звуку та інтонування.	Проаналізувати звукоутворюючий апарат, теситурну техніку та можливості інтонування оркестрового інструменту.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
7	Нетрадиційні виконавські прийоми і засоби виразності у грі на оркестрових інструментах.	Ознайомлення з нетрадиційними способами виконавства в оркестровій практиці.	Письмові та усні відповіді
8	Методи навчання фахових дисциплін музичного мистецтва спеціалізації інструментально-виконавського мистецтва у вищій школі	Порівняти групи загальнонаукових та дидактичних методів навчання, враховуючи специфіку музичного мистецтва.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
9	Особливості роботи	Розкрити жанрову еволюцію в	Письмові та

	над творами малої і середньої форм.	інструментально-виконавському мистецтві.	усні відповіді
10	Артикуляція, вимова та штрихи.	Акустичні дослідження атаки звуку на оркестрових духових інструментах та техніки атаки на оркестрових струнних інструментах.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
11	Аплікатура, загальні поняття. Принцип вибору аплікатури в залежності від стилю твору та манери виконання.	Ознайомити з принципами підбору аплікатури в залежності від характеру твору, темпових та тембрових особливостей його виконання.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
12	Інтонація, визначення поняття. Індивідуальна інтонація та гра в ансамблі. Залежність інтонації від регістру, темпу, вібрації та ін. Типові помилки в інтонуванні.	Проаналізувати виражальні особливості інтонації та деякі принципи роботи над нею в залежності від природи оркестрового інструментарію.	Письмові та усні відповіді
13	Вібрато як виконавська навичка і як засіб художньої виразності Характеристики вібрата. Види. Розвиток навичок художнього застосування вібрата.	Охарактеризувати основні типи вібрата. Визначити його характер в залежності від художнього змісту виконуваного твору.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
14	Самостійна робота студентів музично-мистецьких спеціальностей, її особливості у спеціалізації інструментально-виконавське мистецтво.	Охарактеризувати основні принципи самостійної роботи студентів музично-мистецьких спеціальностей, враховуючи її особливості у спеціалізації інструментально-виконавське мистецтво.	Письмові та усні відповіді
15	Особливості художньої концепції камерно-	Розкрити принципи формування художнього репертуару та розуміння імпровізації в	Опрацювання літератури, підготовка

інструментального виконавства.	інтерпретація ансамблевої музики.	камерно-	повідомлень.
--------------------------------	-----------------------------------	----------	--------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	16
Практичне заняття	16
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	8
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	101

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу 1 курс I семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2		2	2		2	2		2	2					16
Практичні з-тя			4			4			4			4				16
Самостійна р-та														10		10
Індивідуальні завдання													8			8
Залік /Екзамен															50	50
Всього за тиж-нь	2	2	4	2	2	4	2	2	4	2	2	4	8	10	50	100

6. Ресурсне забезпечення

<p>Матеріально-технічне забезпечення</p> <p>Навчальний корпус Навчально-наукового інституту мистецтв (вул. Української Перемоги, 34 корп. А).</p>	<p>Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше</p> <p>Ноутбук (1 шт.), звуковідтворювальна техніка (1 шт.), відеопроєктор (1 шт.),</p>
<p>Література</p> <p>1. Андрієвський І. Стиль Фріца Крейсlera у контексті еволюції сучасного скрипкового мистецтва. К., 2009.</p> <p>2. Андрієвський І. Струнний квартет: проблема образно-</p>	

композиційної єдності. К., 2007.

3. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики. *Музичне виконавство: Науковий вісник*. К., 2000. Вип. 14, кн. 6. С. 32-40.

4. Апатський В.М. Теорія і практика виконавства на духових інструментах. К., 2006.

5. Буркацький З. Характерні види кларнетової техніки у творах К.М.Вебера // *Виконавське музикознавство*. К., 2007.

2. Буркацький З.П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста. Одеса : Друкарський дім, 2010. 166 с.

3. Волощук Ю.І. Методичні підходи Богодара Которовича до вирішення проблем звуковидобування, динаміки та фразування у поліфонічних творах Й. С. Баха для скрипки соло. *Актуальні питання сучасного розвитку соціально-гуманітарної сфери: колективна монографія*. Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2022. С. 50-56.

4. Волощук Ю.І. Спецкурс “Українське скрипкове мистецтво”: Навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Гостинець, 2002. 83 с.

5. Волощук Ю.І. Фахова підготовка скрипалів у Вищому музичному інституті імені М.Лисенка: національні традиції та європейський мистецький досвід (1903-1939 рр.). *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Вип. 2. Івано-Франківськ: Плай, 2000. С. 37-45.

6. Гишка І.С. Звукоутворення як важлива складова технічної досконалості трубача (історія, теорія, методика, практика) : [Монографія]. Львів : АСВ, 2010. 183 с.

7. Гладких А.В. Методика формування виконавської майстерності на духових інструментах –<http://nk.in.ua/pdf/330r.pdf>

8. Кобець І. Система домашніх занять трубача. К., 1998

9. Круль П. Ф. Національне духове інструментальне мистецтво українського народу. Київ, 2000. 324 с.

10. Круль П. Український камерний ансамбль духових інструментів ХХ століття // *Виконавське музикознавство*. К., 2005.

11. Круль П. Історія виконання на духовних та ударних інструментах України : підручник для закладів вищої освіти IV рівня акредитації. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. 203 с. ISBN 789-966-640-537-4

12. Посвалюк В. Щоденні самостійні вправи трубача. К.: ДМЦНЗКМ, 2003. 56 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра виконавського мистецтва; вул. Української Перемоги 34а м. Івано-Франківськ; кабінет 205; тел: +38(0342)52-34-29; https://kvm.pnu.edu.ua/
Викладач	Доктор мистецтвознавства, професор Круль Петро Франкович
Контактна інформація викладача	petro.krul@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <p>Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція)у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування</p> <p>Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;</p> <p>Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію</p> <p>Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»</p> <p>Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційних курсів.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторнепроходження навчальної

	<p>дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vyvchennia_nove.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять та індивідуальних занять.</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p> <p>Рекомендовані платформи: Платформа CourseraforCampus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA</p>

Викладач:

Круль Петро Франкович

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі
Освітня програма	Музичне мистецтво
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	основна (нормативна навчальна дисципліна)
Курс / семестр	1 курс, I семестр
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Практичні заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу.

Мета вивчення курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» передбачає розгляд концептуальних та методичних прийомів для вирішення проблеми формування вокально-концертного виконавця в рамках сучасних вимог світового вокального мистецтва.

Завданням курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» є вироблення у студентів уміння застосовувати традиційні та нетрадиційні методи навчання, планувати заняття з фахових дисциплін обраної спеціалізації, зокрема сольного співу; укладати конспекти лекцій з мистецтвознавчих дисциплін у вищій школі; готувати матеріали для проведення практичних та лекційних занять.

Компетентності.

У результаті вивчення дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» в здобувачів вищої освіти мають бути сформовані такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення

досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Фахові компетентності

ФК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, диригентській, педагогічній діяльності.

ФК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

ФК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

ФК 10. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

Програмні результати навчання.

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської (диригентської), творчої та педагогічної діяльності.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті, вокалу, диригування з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1	Методика фахових дисциплін як наукова дисципліна.	Розглянути основні поняття та терміни даної дисципліни в загальному, та враховуючи специфіку сольного співу.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
2	Об'єкт, предмет методики навчання фахових дисциплін та основні підходи до навчання у вищому навчальному	Охарактеризувати предмет та об'єкт методики викладання фахових музичних дисциплін у вищій школі. Систематизувати основні підходи до навчання у ЗВО.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.

	закладі.		
3	Зв'язок методики навчання музично-мистецьких дисциплін із суміжними науками.	Розкрити міждисциплінарні зв'язки методики викладання фахових музичних дисциплін з іншими дисциплінами.	Письмові та усні відповіді
4	Навчальний (освітній) процес у ЗВО	Охарактеризувати наукові підходи до викладання музичних дисциплін у вищій школі.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
5	Закон про вищу освіту та Стандарт вищої освіти.	Проаналізувати загальні положення Закону про вищу освіту та Стандарту вищої освіти.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
6	Характеристика Стандарту вищої освіти 025 (Музичне мистецтво)	Виявити особливості Стандарту вищої освіти 025 (Музичне мистецтво).	Письмові та усні відповіді
7	Поняття освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки фахівців, освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ).	Охарактеризувати основні складові навчальної програми, їх зміст. Проаналізувати структуру навчальної програми з фахової музичної дисципліни (дисципліна на вибір студента).	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
8	Призначення навчального плану, навчальної програми, робочої програми.	Проаналізувати навчальний план, навчальну програму, робочу програму для магістрів музичного мистецтва з урахуванням особливостей спеціалізації.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
9	Поняття про	Надати характеристику одного з	Письмові та

	силабус. Характеристика силабусу ОП спеціалізації сольний спів.	силабусів фахових дисциплін ОП першого (бакалаврського) рівня спеціалізації сольний спів.	усні відповіді
10	Методи навчання фахових дисциплін музичного мистецтва спеціалізації сольний спів у вищій школі	Порівняти групи загальнонаукових та дидактичних методів навчання враховуючи специфіку музичного мистецтва.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
11	Порівняльна характеристика традиційних та інноваційних методів навчання у вищій та середній школі	Проаналізувати і порівняти традиційні та інноваційні методи навчання у вищій та середній школі.	Письмові та усні відповіді
12	Лекція у вищій школі. Основні види навчальних занять у вищій школі. Функції, сутність, дидактична мета і загальна будова лекційного заняття з фахових дисциплін. Практичне заняття у вищій школі. Основні види навчальних занять у вищій школі. Функції, сутність, дидактична мета і загальна будова практичного заняття.	Охарактеризувати різноманітні види лекційних навчальних занять у вищій школі. Проаналізувати специфіку практичних занять з фаху у вищій школі.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.

13	Методика розроблення і проведення практичних занять з фахових дисциплін сольного співу.	Розкрити специфіку професійної діяльності викладача вищої школи. Дискусія та демонстрація як методи навчання в вокальній мистецькій освіті.	Письмові та усні відповіді
14	Оцінювання знань і умінь студентів. Модульно-рейтингова система оцінювання. Уніфікована шкала оцінювання студентів за системою ECTS та національною системою. Державна атестація студентів рівнів бакалавра та магістра. Організація проведення державних кваліфікаційних іспитів спеціальності музичного мистецтва.	Охарактеризувати форми організації навчання та контрольні-оцінювальні принципи на заняттях з музичних дисциплін. Навести приклади їх практичного втілення.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
15	Самостійна робота студентів музично-мистецьких спеціальностей, її особливості у спеціалізації сольний спів.	Охарактеризувати основні принципи самостійної роботи студентів музично-мистецьких спеціальностей, враховуючи її особливості у спеціалізації сольний спів.	Письмові та усні відповіді

16	Особливості дистанційного викладання. Електронні засоби, мережевий сервіс.	Проаналізувати специфіку дистанційного навчання з характеристикою можливих форм роботи.	Опрацювання літератури, підготовка повідомлень.
----	--	---	---

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	20
Практичне заняття	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	10
Залік/Екзамен	50
Максимальна кількість балів	102

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу 1 курс I семестр

Види навчальної роботи	Навчальні тижні															Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Лекції	2	2		2	2		2	2		2	2		2	2		20
Практичні з-тя			2			2			2			2			2	10
Самостійна р-та															10	10
Індивідуальні завдання						4			4					2		10
Залік /Екзамен															50	50
Всього за тиж-нь	2	2	2	2	2	6	2	2	6	2	2	2	2	4	38	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
--	---

<p>Навчальний корпус наукового мистецтв (вул. Перемоги, 34 корп. А), Музичне відділення (вул. Т. Цьоклера, 9).</p>	<p>Навчально-інституту Української Ноутбук (1 шт.), звуковідтворювальна техніка (1 шт.), відеопроєктор (1 шт.)</p>
--	--

Література

1. Вишневська С. В. Формування вокально-виконавського стилю різнофахових спеціалістів : методичні рекомендації по постановці голосу для студентів I-V курсів музичного факультету. Івано-Франківськ, видавництво «Плай» Прикарпатського університету ім. Василя Стефаника, 2012. 55 с.
2. Вишневська С. В. Основні дикційно-артикуляційні проблеми у вокальному виконавстві : методичні рекомендації до дисципліни “Сольний спів” для студентів вищих музичних навчальних закладів III–IV рівнів акредитації напряму підготовки “Музичне мистецтво”. Коломия : Вік, 2015. 36 с.
3. Гончаренко С. С. Навчально-наукова діяльність студентів з методики музичного виховання: навчально-методичний посібник. К.: Освіта України, 2010. 180 с.
4. Гончаренко С. У. Педагогічні закони, закономірності, принципи. Сучасне тлумачення. Рівне : Волинські обереги, 2012. 192 с.
5. Гребенюк Н. С. Вокально-виконавська творчість : психолого-педагогічний та мистецтвознавчий аспекти : монографія. НМАУ ім. П.І. Чайковського. Київ, 1999. 271 с.
6. Інформаційно-культурологічна та мистецька освіта (консенсус, партнерство, стандарти) в контексті Болонського процесу. Матеріали наук.-практ. конф. Харк. держ. акад. культури / під ред. проф. В. М. Шейка, проф. М. В. Дяченка, канд. пед. наук С. В. Сищенко. Харків, 2005. 236 с.
7. Нарожна Н. І. Методика викладання фахових дисциплін : практикум. Київ : Вид-во Ліра-К, 2017. 151 с.
8. Ніколаєва Л.М. Основи науково-дослідницької роботи: навч. посібник. Львів : Сполом, 2003. 172 с.
9. Олексюк О. М., Бондаренко Л. А. Методика викладання музичних дисциплін у вищій школі : навч. посіб. Київ : Київський у-т ім. Б. Грінченка, 2018. 112 с.
13. Пономарьова Г. Ф, Харківська А. А., Бабакіна О. О., Отрошко Т. В., Соловійова І. І. Вища освіта і Болонський процес : підручник. Харків. 2011. 304 с.
14. Рудницька О. П. Мистецька освіта в країні : теорія і практика / заг. ред. О. В. Михайличенко, ред. Г. Ю. Ніколаї. Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2010. 255 с.
15. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний

посібник. Тернопіль : навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.
16.Черкасов В.Ф. Теорія і методика музичної освіти : підручник.
 Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. 528 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра виконавського мистецтва; вул. Української Перемоги 34а м. Івано-Франківськ; кабінет 205; тел: +38(0342)52-34-29; https://kvm.pnu.edu.ua/
Викладач	Кандидат мистецтвознавства, доцент Вишнеvsька Світлана Валентинівна
Контактна інформація викладача	svitlana.vyshnevska@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна добросесність	<p>Політику, стандарти та процедури дотримання академічної добросесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <p>Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування</p> <p>Положенні про Комісію з питань етики та академічної добросесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи;</p> <p>Кодекси честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres, в якому принцип академічної добросесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію</p> <p>Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету» Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в</p>
--------------------------	---

	дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) практичних занять, підготовки індивідуальних творчих завдань (проектів, презентацій, рефератів) та опрацюванні літератури із лекційних курсів.
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Освітній процес здійснюється згідно графіку навчального процесу. Студенти університету, які не виконали індивідуальний навчальний план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали оцінку «незараховано» чи «незадовільно» (FX або F) мають право (за особистим бажанням) на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№ 18 від 2.02. 2016 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.), яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf
Додаткові бали	Додаткові бали здобувачі освіти можуть отримати за написання рефератів, поглиблене вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів; виконання додаткових завдань із практичних занять та індивідуальних занять.
Неформальна освіта	Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf Рекомендовані платформи: Платформа Coursera for Campus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA

Викладач:

Вишневська Світлана Валентинівна